

فصل اول - کلیات

ماده ۱ - انتخابات مجلس شورای اسلامی بر طبق مقررات این قانون انجام می گیرد و دولت موظف است در برگزاری انتخابات ترتیبی اتخاذ نماید که پیش از پایان دوره قبل ، انتخابات را برگزار نماید به طوری که کشور در هیچ زمان بدون مجلس نباشد .

▪ **تبصره -** مقصود از کلمه " مجلس " در این قانون ، مجلس شورای اسلامی میباشد .

ماده ۲ - عده نمایندگان مجلس شورای اسلامی دویست و نود نفر می باشد و افزایش تعداد آن براساس اصل شصت و چهارم (۶۴) قانون اساسی خواهد بود .

▪ **تبصره -** از تعداد کل نمایندگان پنج نفر به ترتیب ذیل مربوط به اقلیتهای دینی می باشد :
زرتشتیان و کلیمیان هر کدام يك نماینده ، مسیحیان آشوری و کلدانی مجموعاً يك نماینده و مسیحیان ارمنی جنوب و شمال هر کدام يك نماینده .

ماده ۲ - نظارت بر انتخابات مجلس شورای اسلامی به عهده شورای نگهبان می باشد . این نظارت استصوابی و عام و در تمام مراحل در کلیه امور مربوط به انتخابات جاری است .

ماده ۴ - در صورتی که بیش از يك سال به پایان دوره مجلس باقی باشد انتخابات میان دوره ای در حوزه های فاقد نماینده انجام خواهد شد . چنانچه تعداد نمایندگان مجلس کمتر از چهار پنجم مجموع نمایندگان گردد و شش ماه به پایان دوره مجلس باقی باشد انتخابات میان دوره ای برگزار خواهد شد .

ماده ۵ - سرپرستان وزارت کشور ، استاندار ، فرمانداری و بخشداری در اجرای این قانون به جای وزیر کشور ، استاندار ، فرماندار و بخشدار خواهند بود .

ماده ۶ - سنوات نمایندگی مستخدمین رسمی دولت اعم از لشکری و کشوری و سازمانها و شرکتهای و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت ، نهادهای عمومی و شهرداریها پس از انتخاب شدن و صدور اعتبارنامه با اعطای گروه و افزایش سنواتی مربوطه جزو سنوات خدمتی آنان محسوب خواهد شد و در دوران نمایندگی فقط حقوق نمایندگی را دریافت خواهند کرد .

▪ **تبصره -** سالهای دوره نمایندگی مجلس جزء سنوات خدمت آن تعداد از نمایندگانی هم که در طول دوره نمایندگی و یا پس از آن به استخدام دستگاههای دولتی و وابسته به دولت در می آیند محسوب می گردد

فصل دوم - کیفیت انتخابات

ماده ۷ - انتخابات به صورت مستقیم و عمومی و با رأی مخفی خواهد بود .

ماده ۸ - انتخاب نماینده در مرحله اول منوط به کسب اکثریت حداقل يك چهارم کل آرا و در مرحله دوم و همچنین انتخابات میان دوره ای با کسب اکثریت نسبی به هر میزان است .

▪ **تبصره ۱ -** در صورتی که آرای دو یا چند نفر از نامزدها مساوی باشد ، ملاک انتخاب يك یا چند نفر از آنان ، قرعه می باشد که در جلسه مشترك هیأتهاى اجرائی و نظارت مرکز حوزه انتخابیه انجام خواهد گرفت . نامزدهای مذکور و یا نمایندگان آنان می توانند در مراسم قرعه کشی حضور داشته باشند .

▪ **تبصره ۲ -** چنانچه انتخابات يك یا چند حوزه انتخابیه متوقف یا باطل گردد و یا اعتبارنامه منتخبین مورد تأیید مجلس واقع نشود ، وزارت کشور مکلف است با هماهنگی شورای نگهبان حداکثر ظرف مدت هفت ماه انتخابات مجدد را همزمان در حوزه های انتخابیه مذکور برگزار نماید . مهلت هفت ماه ، از تاریخ تعیین وضعیت آخرین حوزه در بین حوزه های انتخابیه مورد نظر محاسبه می شود .

▪ **تبصره ۳ -** چنانچه به علت فوت ، استعفا و یا هر علت دیگر حوزه انتخابیه ای يك یا چند نماینده خود را از دست بدهد ، وزارت کشور مکلف است ظرف مدت هفت ماه پس از تاریخ اعلام آن توسط مجلس شورای اسلامی با هماهنگی شورای نگهبان انتخابات را در حوزه مربوطه برگزار نماید .

▪ **تبصره ۴ -** منتخبین حوزه های انتخابیه که اعتبارنامه آنان به علت عدم صلاحیت شخص در مجلس شورای اسلامی رد می شود نمی توانند در انتخابات همان دوره مجلس شورای اسلامی شرکت نمایند .

ماده ۹ - چنانچه در مرحله اول برای يك يا چند نفر از داوطلبان اكثريت يك چهارم آرا حاصل نگردد ، انتخابات دو مرحله ای خواهد شد ، بدین معنی كه از بین نامزدهایی كه اكثريت يك چهارم آرا را در مرحله اول به دست نیاورده اند ، فقط به تعداد دو برابر نمایندگان مورد نیاز از بین کسانی كه بیشترین آرا را در مرحله اول داشته اند ، در انتخابات مرحله دوم شرکت می کنند و در صورتی كه تعداد نامزدهای باقی مانده ، كمتر از دو برابر باشد ، تمام آنان در مرحله دوم انتخابات شرکت خواهند نمود .

- **تبصره ۱ -** اگر تعداد نامزدهای باقی مانده مساوی یا كمتر از نمایندگان مورد نیاز باشد ، انتخابات مرحله دوم انجام نخواهد شد و نامزدی كه حداقل يك چهارم مجموع آرا را كسب کرده باشد به مجلس راه می یابد .
- **تبصره ۲ -** هیچ يك از داوطلبان نمایندگی نمی توانند در بیش از يك حوزه انتخابیه خود را نامزد نمایند ، در غیر اینصورت نامزدی آنها كلاً باطل و از شرکت در انتخابات آن دوره مجلس محروم می گردند .
- **تبصره ۳ -** وزارت كشور با هماهنگی شورای نگهبان زمان انجام مرحله دوم انتخابات را ظرف يك ماه پس از اعلام نتیجه مرحله اول و تأیید صحت انتخابات توسط شورای نگهبان ، تعیین و اعلام خواهد نمود .
- **تبصره ۴ -** كلیه رأی دهندگان مرحله دوم منحصراً در حوزه انتخابیه ای كه در مرحله اول انتخابات رأی داده اند شرکت خواهند نمود و کسانی كه در مرحله اول در هیچ يك از حوزه های انتخاباتی رأی نداده باشند در مرحله دوم انتخابات می توانند شرکت نمایند .
- **تبصره ۵ -** در انتخابات میان دوره ای حوزه های انتخابیه هر دوره مجلس ، کسانی حق رأی دارند كه در انتخابات قبلی آن دوره در همان حوزه رأی داده باشند و یا در هیچ يك از حوزه های انتخابیه شرکت نكرده و رأی نداده باشند .

ماده ۱۰ - در هر مرحله انتخاباتی هر شخص واجد شرایط فقط می تواند يكبار با ارائه شناسنامه رأی دهد .

- **تبصره ۱ -** اخذ رأی در زندانها و پادگانها و بیمارستانها نیز فقط با ارائه شناسنامه می باشد .
- **تبصره ۲ -** شناسنامه رأی دهنده ممهور می گردد .
- **تبصره ۳ -** اخذ رأی در كلیه حوزه های انتخابیه كشور در يك روز انجام می شود و مدت آن حداقل ده ساعت است ، در صورت ضرورت قابل تمدید می باشد .
- **تبصره ۴ -** تشخیص ضرورت و مدت تمدید اخذ رأی در يك حوزه یا سراسر كشور به عهده وزیر كشور است .
- **تبصره ۵ -** اخذ رأی باید در یکی از روزهای تعطیل رسمی باشد .

ماده ۱۱ - كلیه وزارتخانه ها ، سازمانها و ادارات و نهادهای قانونی و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت و شهرداریها و مؤسسات عمومی موظف اند حسب درخواست وزارت كشور ، استانداران ، فرمانداران ، بخشداران ، كاركنان و سایر امکانات خود را تا خاتمه انتخابات در اختیار آنان قرار دهند . بدیهی است مدت همکاری كاركنان مذکور جزء ایام مأموریت نامبردگان محسوب خواهد شد .

- **تبصره ۱ -** در جهت اعمال نظارت بر انتخابات ، كلیه نهادها و ارگانهای فوق الذکر موظف اند حسب درخواست شورای نگهبان و هیأت های منصوب از جانب آن ، كاركنان خود را در اختیار آنان قرار دهند و همچنین وزارت كشور ، استانداران ، فرمانداران و بخشداران موظف اند امکانات لازم را در اختیار آنان قرار دهند .
- **تبصره ۲ -** حق مأموریت كاركنان مذکور از محل اعتبارات سازمان متبوع آنان تأمین و پرداخت می گردد .

ماده ۱۲ - انتخابات اقلیتهای دینی زرتشتی ، كلیمی ، آشوری ، كلدانی و ارامنه شمال به مركزیت حوزه انتخابیه فرمانداری تهران و ارامنه جنوب به مركزیت حوزه انتخابیه فرمانداری اصفهان توسط فرمانداران و بخشدارانی كه اقلیتهای مزبور در آن جا سكونت دارند انجام خواهد شد .

ماده ۱۳ - در صورتی كه همزمان با برگزاری انتخابات مجلس ، انتخابات دیگری نیز برگزار گردد ، به دستور وزارت كشور ، يك شعبه ثبت نام و اخذ رأی با اعضای واحد و با صندوقهای مجزا برای هر دو انتخابات در نظر گرفته خواهد شد .

ماده ۱۴ - سازمان صدا و سیماي جمهوری اسلامی ایران مكلف است علاوه بر تبیین جایگاه مجلس و وظایف نمایندگان برنامه های آموزش انتخاباتی را كه وزارت كشور یا هیأت مرکزی نظارت منتخب شورای نگهبان ضروری تشخیص می دهند و همچنین كلیه اعلامیه ها و اطلاعیه های مربوط به انتخابات را از شبکه سراسری یا محلی صدا و سیماي جمهوری اسلامی ایران پخش نماید .

ماده ۱۵ - انتخابات مجلس در حوزه های انتخابیه ای كه دچار حوادثی از قبیل سیل ، زلزله ، جنگ و غیره شوند ، با تشخیص و پیشنهاد وزارت كشور و موافقت شورای نگهبان در شهرهای محل استقرار مهاجرین و در صورت امکان در حوزه های مذکور نیز برگزار خواهد گردید و مراتب به اطلاع عموم خواهد رسید .

▪ **تبصره -** شعب ثبت نام و اخذ رأی مخصوص حوزه های انتخابیه مناطق مذکور ، در شهرستانهایی دایر می شود که حداقل دو هزار و پانصد مهاجر ناشی از وضعیت مزبور از آن حوزه انتخابیه ، در محدوده شهرستان مهاجر بوده و اسکان یافته باشند و امکان بازگشت به حوزه انتخابیه خود را نداشته باشند .

ماده ۱۶ - مأموران انتظامی در حدود قانون موظف به ایجاد نظم و جلوگیری از هرگونه بی نظمی در جریان انتخابات و حفاظت صندوقها بوده و حق دخالت در امور اجرایی و نظارت را ندارند .

▪ **تبصره -** در صورت نیاز نیروی انتظامی به نیروهای کمکی با تصویب مراجع ذی صلاح قانونی ، نیروهای نظامی با نیروی انتظامی همکاری می نمایند .

ماده ۱۷ - محاکم صالحه قضایی موظف اند به تخلفات و جرائم انتخابات به صورت فوق العاده و خارج از نوبت رسیدگی نمایند .

ماده ۱۸ - در موارد ذیل با تأیید هیأت نظارت حوزه انتخابیه مربوطه ، برگهای رأی باطل ولی جزء آرای مأخوذه محسوب شده و مراتب در صورت جلسه ، قید و آرای مذکور ضمیمه صورت جلسه خواهد شد :

آرا ناخوانا باشد .
آرایی که از طریق خرید و فروش به دست آمده باشد .
آرایی که کلاً حاوی اسامی غیر از نامزدهای تأیید شده باشد .
آرایی که سفید به صندوق ریخته شده باشد .

▪ **تبصره -** در حوزه هایی که تعداد نمایندگان مورد نیاز بیش از يك نفر باشد ، فقط اسامی ناخوانا باطل خواهد شد .

ماده ۱۹ - در موارد ذیل با تأیید هیأت نظارت حوزه انتخابیه مربوطه ، برگهای رأی باطل و جزء آرای مأخوذه محسوب نشده و مراتب در صورت جلسه قید و آرای مذکور ضمیمه صورت جلسه خواهد شد :

صندوق فاقد لاک و مهر انتخاباتی باشد .
آرا زائد بر تعداد تعرفه باشد .
آرای کسانی که به سن قانونی رأی نرسیده باشند .
آرایی که با شناسنامه افراد فوت شده یا غیر ایرانی داده شده باشد .
آرایی که با تقلب و تزویر (در تعرفه ها ، آرا ، صورت جلسات ، شمارش) به دست آمده باشد .
آرایی که با شناسنامه غیر یا جعلی اخذ شده باشد .
آرای تکراری .
آرایی که با شناسنامه کسانی که حضور ندارند اخذ شده باشد .
آرایی که فاقد مهر انتخاباتی باشد .
آرایی که از طریق تهدید به دست آمده باشد .
آرایی که روی ورقه ای غیر از برگ رأی نوشته شده باشد .

▪ **تبصره ۱ -** کل آرای مندرج در صورت جلسه ای که صندوق اخذ رأی آن فاقد اوراق رأی یا برگهای تعرفه باشد ، باطل و جزو آرای مأخوذه محسوب نخواهد شد .

▪ **تبصره ۲ -** آرای زائد مذکور در بند (۲) به قید قرعه از کل برگهای رأی کسر می شود .

ماده ۲۰ - در صورتی که در برگ رأی علاوه بر اسامی نامزدهای تأیید شده ، اسامی دیگری نوشته شده باشد ، برگ رأی باطل نبوده و فقط اسامی اضافی خوانده نمی شود .

▪ **تبصره ۱ -** در صورتی که نام يك داوطلب در برگه رأی مکرر نوشته شده باشد فقط يك رأی برای او محسوب می شود .

▪ **تبصره ۲ -** چنانچه آرای ریخته شده به صندوق به علت تشابه اسمی نامزدهای انتخاباتی به هیچ وجه قابل تشخیص و تفکیک نباشد به نسبت آرای نامزدهای دارای تشابه اسمی در آن صندوق میان آنان تقسیم می شود و در مورد رأی یا آرای باقی مانده غیر قابل تقسیم ، به حکم قرعه عمل خواهد شد .

▪ **تبصره ۲ مکرر -** به منظور تسهیل امر نظارت و حفظ آرای واقعی مردم و جلوگیری از تضییع حقوق داوطلبان نمایندگی ، چنانچه نامزدی در حوزه انتخابیه به تشخیص هیأت اجرایی یا نظارت برای عامه مردم ناشناخته و گمنام باشد ولی نام خانوادگی و یا نام و نام خانوادگی او مشابه نام خانوادگی یا نام و نام خانوادگی یکی از داوطلبان سرشناس و معروف آن حوزه باشد ، باید مشخصه ای مانند شماره (کد) ، شغل ، محل سکونت ، نام پدر و غیره

برای او تعیین و در آگهی انتشار اسامی نامزدهای انتخاباتی درج گردد . آرای فاقد آن مشخصه برای او منظور نخواهد شد .
فرد مذکور می تواند در تبلیغات انتخاباتی خود مشخصه تعیین شده را قید نماید و چنانچه در ایام تبلیغات انتخاباتی اعلام انصراف نماید ، داوطلب همنام او می تواند قبل از روز انتخابات از طریق روزنامه و یا صدور اطلاعیه ادامه داوطلبی خود را برای رفع ابهام اعلام نماید .

- **تبصره ۲ -** در مواردی که دو انتخابات به طور همزمان انجام گیرد آرای که اشتباهاً به صندوق دیگر ریخته شود با حضور ناظرین شورای نگهبان قبل از هر اقدامی به صندوق مربوطه انتقال داده شده و سپس وظیفه قانونی انجام می گیرد .

ماده ۲۱ - در صورتی که اسامی نوشته شده بیش از تعداد لازم باشد ، اسامی اضافی از آخر ، خوانده نمی شود .

ماده ۲۲ - قبل از شروع رأی گیری باید در حضور نمایندگان هیأت نظارت بر حوزه انتخابیه مربوط ، صندوقهای خالی ، بسته و ممهور به مهر هیأت نظارت حوزه انتخابیه گردد و در صورت جلسه ای که قبل از آغاز زمان انتخابات در محل اخذ رأی تنظیم می گردد ، نمایندگان هیأت نظارت بر حوزه انتخابیه مربوط ، تعداد صندوقها و خالی بودن آنها را گواهی نمایند و در صورتی که در جریان رأی گیری ، نیاز باشد که صندوقی را اضافه نمایند ، باید به همین ترتیب عمل نموده و صورت جلسه گردد .

ماده ۲۳ - وزارت کشور موظف است در طول برگزاری انتخابات با توجه به وظایفی که به عهده دارد ، مطالب مربوط به انتخابات را به اطلاع مردم برساند .

ماده ۲۴ - فرمانداران و بخشداران مراکز حوزه های انتخابیه موظف اند بلافاصله پس از خاتمه رأی گیری و شمارش آرا نتایج حاصله را با هیأت های نظارت حوزه انتخابیه خود تطبیق داده و طی صورت جلسه ای به وزارت کشور و شورای نگهبان ارسال و سپس از رسانه های گروهی اعلام نمایند .

ماده ۲۵ - وزارت کشور مأمور اجرای قانون انتخابات مجلس بوده و مسئول حسن جریان انتخابات است . بدین منظور می تواند مأمورینی جهت بازرسی و کنترل جریان انتخابات به حوزه های انتخابیه و شعب ثبت نام و اخذ رأی اعزام دارد .

- **تبصره -** هیچ سازمان یا دستگاهی جز وزارت کشور و شورای نگهبان تحت عنوان اجرای قانون انتخابات یا نظارت ، مجاز نیست در امر انتخابات دخالت کند و یا مأموران و بازرسانی اعزام نماید .

ماده ۲۶ - پس از پایان انتخابات ، بلافاصله صورت جلسه نتیجه انتخابات با امضای هیأت اجرائی مرکز حوزه انتخابیه و هیأت نظارت بر انتخابات حوزه مربوطه در پنج نسخه تهیه می شود که يك نسخه نزد هیأت اجرائی مرکز حوزه انتخابیه می ماند و بقیه برای هیأت نظارت بر انتخابات مزبور و وزارت کشور (دو نسخه) و هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات ارسال می شود

فصل سوم - شرایط انتخاب کنندگان و انتخاب شوندهگان

ماده ۲۷ - انتخاب کنندگان باید دارای شرایط ذیل باشند :

- تابعیت کشور جمهوری اسلامی ایران .
- پانزده سال تمام .
- عاقل بودن .

ماده ۲۸ - انتخاب شوندهگان هنگام ثبت نام باید دارای شرایط زیر باشند :

- اعتقاد و التزام عملی به اسلام و نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران .
- تابعیت کشور جمهوری اسلامی ایران .
- ابراز وفاداری به قانون اساسی و اصل متریقی ولایت مطلقه فقیه .
- حداقل مدرک فوق دیپلم و یا معادل آن .
- نداشتن سوء شهرت در حوزه انتخابیه .
- سلامت جسمی در حد برخوردار از نعمت بینائی ، شنوایی و گویایی .
- حداقل سن سی سال تمام و حداکثر هفتاد و پنج سال تمام .

- **تبصره ۱ -** داوطلبان نمایندگی اقلیتهای دینی مصرح در قانون اساسی از التزام عملی به اسلام ، مذکور در بند (۱) مستثنی بوده و باید در دین خود ثابت العقیده باشند .
- **تبصره ۲ -** کسانی که سابقه نمایندگی مجلس شورای اسلامی را دارند از شرط مذکور در بند (۴) مستثنی می باشند .

ماده ۲۹ - اشخاص زیر به واسطه مقام و شغل خود از داوطلب شدن محرومند :

- الف - اشخاص زیر از داوطلب شدن در حوزه های انتخابیه سراسر کشور محرومند مگر اینکه حداقل دو ماه از ثبت نام از سمت خود استعفاء نموده و به هیچ وجه در آن پست شاغل نباشند :
  - رئیس جمهور و معاونین و مشاورین وی .
  - دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام و معاونین وی .
  - مشاورین و معاونین رئیس جمهور .
  - رؤسای دفاتر سران سه قوه .
  - وزرا و سرپرستان وزارتخانه ها .
  - معاونین و مشاورین وزرا .
  - مدیران کل و سرپرستان ادارات کل وزارتخانه ها و مدیران کل حوزه وزارتی و رؤسای دفاتر وزرا .
  - اعضای شورای نگهبان و هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات .
  - رئیس قوه قضائیه و معاونین و مشاورین وی .
  - رئیس دیوان عالی کشور و معاونین و مشاورین وی .
  - دادستان کل کشور و معاونین و مشاورین وی .
  - رئیس دیوان عدالت اداری و معاونین و مشاورین وی .
  - رئیس سازمان بازرسی کل کشور و معاونین و مشاورین وی .
  - رؤسا و سرپرستان سازمانها و ادارات کل و ادارات عقیدتی سیاسی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و جانشینان و معاونین آنان در سراسر کشور .
  - رئیس سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و معاونین وی .
  - رئیس جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران و معاونین وی .
  - استانداران .
  - معاونین و مشاورین استانداران .
  - فرمانداران .
  - بخشداران .
  - شهرداران و رؤسای مناطق شهرداری .
  - رؤسا و سرپرستان سازمانهای دولتی .
  - رئیس دانشگاه آزاد اسلامی .
  - اعضای هیأت مدیره و مدیران عامل بانکها .
  - اعضای هیأت مدیره و مدیران عامل شرکتهای دولتی و وابسته به دولت که حیطة وظایف و اختیارات آنها به کل کشور تسری دارد .
  - رئیس کل بانک مرکزی ایران و معاونین و مشاورین وی .
  - رؤسا و سرپرستان بنیادهای (مستضعفان ، شهید ، ۱۵ خرداد ، مسکن) ، کمیته امداد امام خمینی (ره) ، نهضت سواد آموزی ، سازمان تبلیغات اسلامی ، دفتر تبلیغات حوزه علمیه قم و رئیس سازمان تعزیرات حکومتی و رؤسای اتاقهای بازرگانی و صنایع و معادن و تعاون ، معاونین و مشاورین آنان .
  - شاغلین در نیروهای مسلح و وزارت اطلاعات .
- ب - اشخاص زیر از داوطلب شدن در حوزه های انتخابیه قلمرو مأموریت خود محرومند مگر اینکه دو ماه قبل از ثبت نام از سمت خود استعفا نموده و به هیچ وجه در آن پست شاغل نباشند :
  - ائمه جمعه دائمی .
  - قضات .
  - مدیران کل و سرپرستان دفاتر و ادارات کل استانها و معاونین آنان .
  - مدیران کل و سرپرستان دفاتر و ادارات کل استانداریها و معاونین آنان .
  - رؤسا و سرپرستان ادارات و سازمانهای دولتی و وابسته به دولت و معاونین آنان در استان و شهرستان .
  - رؤسا و سرپرستان دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی اعم از دولتی و غیر دولتی و رؤسا و سرپرستان واحدها و شعب آنها .
  - اعضای هیأت مدیره و مدیران عامل شرکتهای دولتی و وابسته به دولت در استان و شهرستان .
  - سرپرستان مناطق و رؤسای شعب بانکها در استان و شهرستان .

- سرپرستان دفاتر سازمان تبلیغات اسلامی در مرکز استان و شهرستان .
- مدیران مراکز صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران .
- ج - اعضای هیأت‌های اجرایی و ناظرین شورای نگهبان در حوزه انتخابیه تحت مسئولیت خود .
- **تبصره ۱** - کلیه مقامات دارای عناوین هم‌تراز با عناوین مذکور در بند های (الف) و (ب) مشمول این ماده می باشند . تشخیص هم‌ترازی با سازمان امور اداری و استخدامی کشور می باشد .
- **تبصره ۲** - در مورد کسانی که طبق قوانین استخدامی و یا تعهد خدمت ، استعفای آنان منوط به پذیرش آن از سوی مسئولین مربوطه باشد ، قبول استعفا شرط است . همچنین استعفای پرسنل نیروهای مسلح منوط به قبول فرماندهی کل قوا می باشد .
- **تبصره ۳** - به هنگام ثبت نام ، ارائه گواهی رسمی مبنی بر قبول استعفا و عدم اشتغال در پست و مقام و مشاغل یاد شده در بندهای (الف) و (ب) این ماده دو ماه قبل از ثبت نام الزامی است . تبصره ۴ - وزارت کشور موظف است حداقل سه ماه قبل از ثبت نام از داوطلبان ، مراتب را از طریق رسانه های گروهی به آگاهی عموم برساند .

ماده ۲۰ - اشخاص زیر از داوطلب شدن نمایندگی مجلس محرومند :

- کسانی که در جهت تحکیم میانی رژیم سابق نقش مؤثر داشته اند .
- ملاکین بزرگ که زمینهای موات را به نام خود ثبت داده اند .
- وابستگان تشکیلاتی و هواداران احزاب ، سازمانها و گروههایی که غیر قانونی بودن آنها از طرف مقامات صالحه اعلام شده است .
- کسانی که به جرم اقدام علیه جمهوری اسلامی ایران محکوم شده اند .
- محکومین به ارتداد به حکم محاکم صالحه قضائی .
- مشهورین به فساد و متجاهرین به فسق .
- محکومین به حدود شرعی مگر آنکه توبه آنان ثابت شده باشد .
- قاچاقچیان مواد مخدر و معتادین به این مواد .
- محجورین و کسانی که به حکم دادگاه مشمول اصل چهل و نهم (۴۹) قانونی اساسی باشند .
- وابستگان به رژیم سابق از قبیل اعضای انجمنهای شهر و شهرستان و وابستگان به تشکیلات فراماسونری و هیأت رئیسه کانونهای حزب رستاخیز و حزب ایران نوین و اعضای فعال آنها ، نمایندگان مجلسین سنا ، شورای ملی سابق و مأموران ساواک .
- محکومین به خیانت و کلاهبرداری ، اختلاس و ارتشاء و غصب اموال دیگران و محکومین به سوء استفاده مالی به حکم محاکم صالحه قضائی

فصل چهارم - هیأت اجرایی

ماده ۲۱ - بلافاصله پس از صدور دستور شروع انتخابات از طرف وزارت کشور ، فرماندار یا بخشدار مرکز حوزه انتخابیه دستور تشکیل هیأت‌های اجرایی حوزه های فرعی را به فرماندار یا بخشدار حوزه های فرعی ، صادر نموده و خود موظف است ظرف شش روز در مرکز حوزه انتخابیه ، هیأت اجرایی انتخابات را با حضور هیأت نظارت شورای نگهبان به ریاست خود و عضویت رئیس ثبت احوال مرکز حوزه انتخابیه و نه نفر معتمدین موضوع ماده (۳۲) تشکیل دهد .

- **تبصره -** در شهرستان و بخشهایی که شورای اسلامی شهرستان یا بخش تشکیل شده است ، يك نفر از اعضای شورا و به انتخاب شورا ، یکی از نه نفر معتمدین مذکور خواهد بود .

ماده ۲۲ - فرماندار یا بخشدار مرکز هر حوزه انتخابیه ، جهت انتخاب معتمدین اصلی و علی البدل هیأت اجرایی موضوع ماده (۲۱) ، سی نفر از معتمدین بومی ساکن در محل و یا ساکنینی که حداقل دارای پنج سال سابقه سکونت در حوزه انتخابیه هستند را از بین کلیه اقشار واجد شرایط در این قانون انتخاب و به منظور تأیید صلاحیت به هیأت نظارت مربوط معرفی می نماید .

هیأت نظارت مزبور حداکثر ظرف مدت سه روز نسبت به تأیید صلاحیت آنان اظهار نظر کتبی خود را به فرماندار یا بخشدار ارسال می دارد .

فرماندار یا بخشدار مرکز حوزه انتخابیه بلافاصله از سی نفر معتمدین محلی تأیید شده از سوی هیأت نظارت ، کتباً دعوت به عمل آورده و مدعوین حداکثر ظرف دو روز از تاریخ دعوت تشکیل جلسه می دهند و پس از حضور حداقل دو سوم مدعوین (بیست نفر) در حضور هیأت نظارت از بین خود نه نفر را به عنوان معتمدین اصلی و پنج نفر را به عنوان معتمدین علی البدل هیأت اجرایی با رأی مخفی و اکثریت نسبی آراء انتخاب می نمایند .

- **تبصره ۱ -** چنانچه هیأت نظارت ، معتمدین پیشنهادی فرماندار یا بخشدار مرکز حوزه انتخابیه را تأیید ننمود ، فرماندار یا بخشدار مربوطه موظف است به تعداد دو برابر ، افراد واجد شرایط دیگری را به هیأت نظارت پیشنهاد نماید . هیأت نظارت موظف است حداکثر ظرف بیست و چهار ساعت نظر خود را کتباً اعلام نمایند . اگر برای بار دوم معتمدین پیشنهادی ، مورد تأیید هیأت نظارت مربوطه قرار نگیرند در صورتی که حداقل بیست نفر مورد تأیید باشند اعضای اصلی و علی البدل را از میان خود انتخاب خواهند کرد و در صورت عدم توافق فرماندار ، بخشدار و هیأت نظارت شهرستان ، هیأت نظارت استان با هماهنگی استاندار ظرف بیست و چهار ساعت ، باقیمانده از سی نفر معتمد را انتخاب خواهند کرد .
- **تبصره ۲ -** معتمدین این ماده باید دارای ایمان و التزام عملی به اسلام (به جز حوزه های اقلیت دینی) و قانون اساسی و حسن شهرت و سواد خواندن و نوشتن بوده و از عوامل مؤثر در تحکیم رژیم سابق و وابسته به گروههای غیر قانونی نباشند .
- **تبصره ۳ -** تعداد اعضای هیأت اجرائی مرکز حوزه انتخابیه و حوزه های فرعی و کیفیت و مهلت تشکیل آنها یکسان است .
- **تبصره ۴ -** فرمانداران و بخشداران حوزه انتخابیه موظفند از معرفی کسانی که در هیأت های اجرائی و شعب اخذ رأی انتخابات قبل ، مرتکب تخلف شده باشند برای عضویت در لیست معتمدین و عضویت شعب اخذ رأی خودداری نمایند .

ماده ۲۲ - هیچ يك از اعضای هیأت اجرائی و ناظرین شورای نگهبان و اعضای شعب ثبت نام و اخذ رأی نباید در حوزه انتخابیه با داوطلبان انتخابات به ترتیب ذیل خویشاوندی نسبی یا سببی داشته باشند .

- **الف -** خویشاوندی نسبی : پدر - مادر - فرزند - برادر و خواهر .
- **ب -** خویشاوندی سببی : همسر و پدر - مادر - برادر و خواهر او .

ماده ۲۴ - اعضای هیأت اجرائی پس از پذیرفتن عضویت ، ملزم به شرکت در جلسات و امضای صورت جلسات و اعتبار نامه منتخبین و انجام سایر وظایف قانونی می باشند .

- **تبصره ۱ -** در صورت عدم شرکت فرماندار یا بخشدار حوزه انتخابیه و یا رئیس ثبت احوال در جلسات ، هیأت اجرائی موظف است مراتب را طی صورتجلسه ای به مقام اجرائی مافوق اعلام داشته کسب تکلیف نماید .
- **تبصره ۲ -** در صورت غیبت فرماندار یا بخشدار و یا رئیس ثبت احوال حوزه انتخابیه و یا بروز هر نوع اختلاف در هیأت اجرائی که منجر به توقف انتخابات شود ، هیأت نظارت موظف است مراتب را به فوریت به هیأت نظارت مافوق گزارش دهد .
- **تبصره ۳ -** هیأت اجرائی موظف است در صورت جلسات و گزارش کار خود موارد غیبت اعضاء را با ذکر علت غیبت به وزارت کشور اعلام دارد .

ماده ۲۵ - هرگاه در جریان انتخابات يك یا چند نفر از معتمدین هیأت اجرائی دو جلسه متوالی یا چهار جلسه متناوب از حضور در جلسات هیأت اجرائی خودداری نمایند یا از سمت خود استعفا دهند و یا هیأت اجرائی را از اکثریت ساقط کنند ، به جای آنان به ترتیب تعداد رأی از معتمدین علی البدل وسیله فرماندار یا بخشدار دعوت به عمل خواهد آمد . در صورتی که با دعوت از اعضای علی البدل باز هم اکثریت حاصل نگردد ، از باقی مانده از معتمدین (تا سی نفر) تأمین خواهند نمود .

ماده ۲۶ - هیأت های اجرائی فرعی بلافاصله پس از انتخاب معتمدین تشکیل جلسه داده و تعداد و محل استقرار شعب ثبت نام و اخذ رأی را تعیین نموده و به وسیله رئیس هیأت به فرماندار یا بخشدار مرکز حوزه انتخابیه جهت طرح در هیأت اجرائی مرکز حوزه انتخابیه اعلام می دارند .

ماده ۲۷ - جلسات هیأت های اجرائی اصلی و فرعی با حضور دو سوم کلیه اعضاء رسمیت یافته و اخذ تصمیم با اکثریت مطلق حاضرین خواهد بود .

- **تبصره -** رأی ممتنع در حکم رأی مخالف خواهد بود .

ماده ۲۸ - هیأت اجرائی مرکز حوزه انتخابیه پس از تعیین محل های استقرار شعب ثبت نام و اخذ رأی در مرکز حوزه انتخابیه و بررسی و تأیید و تصویب مصوبات هیأت های اجرائی فرعی در مورد تعداد و محل شعب ثبت نام و اخذ رأی نه روز قبل از روز اخذ رأی مبادرت به انتشار آگهی انتخابات حاوی تاریخ برگزاری انتخابات ، ساعات اخذ رأی ، شرایط انتخاب کنندگان ، جرائم و تخلفات و مقررات جزائی و محل شعب ثبت نام و اخذ رأی در سراسر حوزه انتخابیه می نمایند .

▪ **تبصره -** در صورت بروز بعضی از مشکلات با موافقت وزارت کشور ، مهلت نه روز تا هفت روز تقلیل می یابد .

ماده ۲۹ - فرماندار یا بخشدار مرکز حوزه انتخابیه موظف است سه نسخه از آگهی های منتشره در سطح حوزه انتخابیه را به وزارت کشور ارسال دارد . يك نسخه از این آگهی ها به وسیله وزارت کشور به هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات منتخب شورای نگهبان فرستاده می شود .

ماده ۴۰ - هیأت اجرایی مرکز حوزه انتخابیه و حوزه های فرعی پس از انتشار آگهی انتخابات برای هر شعبه ثبت نام و اخذ رأی پنج نفر (و در شعب پرتراکم به تشخیص هیأت اجرایی هفت نفر) از معتمدین محل که دارای سواد خواندن و نوشتن باشند ، انتخاب و به فرماندار یا بخشدار جهت صدور حکم معرفی می نمایند .

▪ **تبصره ۱ -** اعضای شعب ثبت نام و اخذ رأی از بین خود يك نفر رئیس ، يك نفر نایب رئیس و بقیه اعضا را به عنوان منشی انتخاب می نمایند و بایستی ترتیبی اتخاذ نمایند که يك روز قبل از روز اخذ رأی ، محل شعبه آماده برای اخذ رأی باشد .

▪ **تبصره ۲ -** محل شعب ثبت نام و اخذ رأی مندرج در آگهی انتخابات غیر قابل تغییر است مگر اینکه دائر نمودن شعبه و یا ادامه کار آن در محل اعلام شده قبلی ، به علت حوادث غیر مترقبه یا هر علت دیگری مقذور نباشد ، که در این صورت مراتب تغییر شعبه ثبت نام و اخذ رأی توسط هیأت اجرایی و ناظران شورای نگهبان با ذکر علت ، صورت جلسه شده و شعبه ثبت نام و اخذ رأی جدید در کوتاهترین فاصله نسبت به شعبه سابق به نحوی دایر خواهد شد که خللی در مراجعه رأی دهندگان و تشخیص محل شعبه ایجاد نشود و تبدیل شعبه باید به اطلاع مردم محل برسد .

▪ **تبصره ۳ -** تشکیل شعب ثبت نام و اخذ رأی در موزه ها ممنوع می باشد .

ماده ۴۱ - فرماندار یا بخشدار مرکز حوزه انتخابیه موظف است مستقیماً یا با تفویض اختیار به فرماندار یا بخشدار حوزه های فرعی برای هر يك از شعب ثبت نام و اخذ رأی يك نفر نماینده تعیین نماید .

ماده ۴۲ - هیأت های اجرایی انتخابات مسئول صحت جریان انتخابات در حوزه انتخابیه خود می باشند .

▪ **تبصره -** در مواردی که وزارت کشور برای حسن انجام انتخابات در برگزاری مرحله دوم ضروری بداند ، با اطلاع و تأیید هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات دستور تجدید انتخاب معتمدین هیأت اجرایی حوزه انتخابیه را صادر خواهد نمود .

ماده ۴۳ - کلیه امور انتخابات بخش مرکزی را هیأت اجرایی حوزه انتخابیه شهرستان انجام می دهد .

ماده ۴۴ - هیأت اجرایی فرعی با تصویب هیأت اجرایی مرکز حوزه انتخابیه می تواند برای مناطق صعب العبور و کوهستانی و مسافتهای دور و نقاطی که تأسیس شعب ثابت اخذ رأی مقذور نیست ، شعب اخذ رأی سیار تشکیل دهد . هیأت اجرایی مرکز حوزه انتخابیه نیز می تواند در صورتی که لازم بداند ، نسبت به تأسیس شعب اخذ رأی سیار در مرکز حوزه انتخابیه و بخش مرکزی اقدام نماید و در هر دو مورد باید به اطلاع هیأت نظارت برسد و همچنین نماینده ای از هیأت نظارت در معیت صندوق سیار بوده و مسیر گردش صندوق را در صورت جلسه قید و تأیید نماید

فصل پنجم - اعلام داوطلبی و رسیدگی به صلاحیت داوطلبان

ماده ۴۵ - داوطلبان نمایندگی مجلس باید ظرف هفت روز از تاریخ انتشار دستور شروع انتخابات به وسیله وزارت کشور با مراجعه به فرمانداری یا بخشداری مرکز حوزه انتخابیه پرسشنامه مخصوص اعلام داوطلبی را دریافت و تکمیل و تسلیم نمایند .

مراتب قبلاً به وسیله وزارت کشور از طریق رسانه های گروهی به آگاهی عموم خواهد رسید و فرمانداران و بخشداران مکلفند مراتب را به وسایل مقتضی به اطلاع کلیه اهالی حوزه انتخابیه برسانند .

▪ **تبصره ۱ -** داوطلبان نمایندگی مجلس که واجد شرایط بوده و در خارج از کشور بسر می برند ، باید ضمن مراجعه به سفارتخانه یا کنسولگری یا نمایندگی سیاسی مربوط پرسشنامه داوطلبی خود را در حضور مقامات ذی صلاح سفارت یا کنسولگری یا نمایندگی سیاسی تنظیم کرده و سفارتخانه نیز مفاد مندرج در پرسشنامه و مشخصات کامل داوطلب را به وسیله تلکس یا سریعترین وسیله مخابراتی و از طریق وزارت امور خارجه به وزارت کشور اعلام می نماید تا در مهلت قانونی نسبت به بررسی صلاحیت وی در هیأت اجرایی حوزه انتخابیه اقدام قانونی به عمل آید .

- **تبصره ۲ -** داوطلبان نمایندگی می توانند فرم داوطلبی را از وزارت کشور دریافت و پس از تکمیل به وزارت کشور ارجاع نمایند . وزارت کشور موظف است در اسرع وقت مراتب را به فرمانداری یا بخشداری حوزه انتخابیه مربوطه اعلام نماید .
- **تبصره ۳ -** تصویری از فرم داوطلبی و تصویر شناسنامه و دو قطعه عکس کلیه داوطلبان ظرف حداکثر سه روز پس از خاتمه ثبت نام توسط وزارت کشور به هیأت مرکزی نظارت ارسال می گردد .

ماده ۴۶ - هریک از داوطلبان نمایندگی مجلس شخصاً و به صورت کتبی می توانند انصراف خود را به فرمانداری یا بخشداری مرکز حوزه انتخابیه و یا وزارت کشور اعلام نمایند و مراتب انصراف توسط وزارت کشور فوراً به اطلاع هیأت مرکزی نظارت می رسد ، عدول از انصراف پذیرفته نمی شود .

ماده ۴۷ - فرماندار یا بخشدار مرکز حوزه انتخابیه موظف است روزانه مشخصات کامل داوطلبان حوزه انتخابیه خود را براساس مفاد مندرج در پرسشنامه با سریعترین وسیله به وزارت کشور اعلام نماید . وزارت کشور نیز موظف است تصویری از مشخصات کامل داوطلبان را روزانه به هیأت مرکزی نظارت اعلام نماید .

ماده ۴۸ - وزارت کشور و شورای نگهبان پس از وصول مشخصات داوطلبان ، روزانه لیست کامل آنان را تهیه و به منظور بررسی سوابق آنان در رابطه با صلاحیتهای مذکور در این قانون به وزارت اطلاعات ، دادستانی کل ، سازمان ثبت احوال کشور و اداره تشخیص هویت و پلیس بین الملل در مرکز ارسال می دارد . مراکز مزبور موظفند ظرف پنج روز نتیجه بررسی را با دلیل و سند به وزارت کشور و شورای نگهبان اعلام نمایند .

- **تبصره -** وزارت کشور می تواند در صورت لزوم از داوطلب نمایندگی مجلس انگشت نگاری به عمل آورد .

ماده ۴۹ - وزارت کشور موظف است پس از وصول نتایج بررسی از مراجع مذکور در ماده (۴۸) مراتب را به فرمانداران و بخشداران مراکز حوزه های انتخابیه به نحو مقتضی اعلام نماید و فرمانداران و بخشداران مراکز حوزه های انتخابیه موظفند عیناً مدارک و نتایج بررسی را در جلسه مشترک هیأت اجرائی و هیأت نظارت مرکز حوزه انتخابیه مربوطه مطرح نمایند .

ماده ۵۰ - هیأتهای اجرائی مراکز حوزه های انتخابیه موظفند حداکثر ظرف ده روز پس از پایان مهلت ثبت نام با توجه به نتایج بدست آمده از بررسیهای لازم در محل و با استفاده از نتایج اعلام شده توسط وزارت کشور صلاحیت داوطلبان در رابطه با صلاحیتهای مذکور در این قانون را مورد رسیدگی قرار داده و نتیجه را کلاً به هیأتهای نظارت اعلام نمایند .

- **تبصره -** رد صلاحیت داوطلبان نمایندگی مجلس شورای اسلامی باید مستند به قانون و براساس مدارک و اسناد معتبر باشد .

ماده ۵۱ - فرمانداران و بخشداران مراکز حوزه های انتخابیه مکلفند نظریه رد هیأت اجرائی انتخابات را با ذکر استناد قانونی ظرف یک روز به داوطلبان ابلاغ نموده و با سریعترین وسیله به ضمیمه اسناد و مدارک به اطلاع هیأت نظارت استان برسانند .

- **تبصره -** کسانی که صلاحیت آنان مورد تأیید قرار نگرفته حق دارند ظرف چهار روز از تاریخ ابلاغ به داوطلب ، شکایت خود را مستنداً به هیأت نظارت استان اعلام نمایند .

ماده ۵۲ - گزارشها و شکایات واصله ظرف مدت هفت روز پس از پایان مهلت دریافت شکایت در جلسه هیأت نظارت استان رسیدگی و نتیجه صورت جلسه می شود . چنانچه نظر هیأت اجرائی مبنی بر رد صلاحیت داوطلب ، مورد تأیید هیأت نظارت استان نیز باشد ، هیأت نظارت مذکور موظف است در این خصوص ، نظر هیأت مرکزی نظارت را نیز کسب نماید . هیأت نظارت استان در مورد صلاحیت سایر داوطلبان نیز نظر خود را به هیأت مرکزی نظارت اعلام می نماید .

- **تبصره ۱ -** هیأت نظارت استان پس از کسب نظر هیأت مرکزی نظارت ، موظف است مراتب تأیید یا رد صلاحیت کلیه داوطلبان را با استناد قانونی طی صورت جلسه ای به فرماندار یا بخشدار مربوط اعلام نماید .
- **تبصره ۲ -** فرماندار یا بخشدار موظف است نظر هیأت مرکزی نظارت ، مبنی بر تأیید یا رد صلاحیت داوطلبان را که از هیأت نظارت استان دریافت نموده است ، به نامبردگان ابلاغ نماید تا در صورت اعتراض به رد صلاحیت خود ، کتباً به شورای نگهبان شکایت نمایند .
- **تبصره ۳ -** در صورتی که نظر هیأت مرکزی نظارت مبنی بر رد صلاحیت داوطلبانی باشد که صلاحیت آنان مورد تأیید هیأت اجرائی مرکز حوزه انتخابیه قرار گرفته است ، داوطلبان می توانند اعتراض خود را به شورای نگهبان تسلیم نمایند . شورای نگهبان بیست روز پس از اظهار نظر هیأت مرکزی نظارت نظر قطعی و نهایی خود را درخصوص تأیید یا رد صلاحیت داوطلبان به وزارت کشور اعلام خواهد نمود .

ماده ۵۲ - در صورتی که معتمدین هیأت اجرائی در بررسی صلاحیت داوطلبان و سایر وظایف خود مقررات قانونی انتخابات را رعایت ننمایند ، فرماندار یا بخشدار موظف است با اطلاع و تأیید هیأت نظارت مرکز حوزه انتخابیه و با اطلاع وزارت کشور نسبت به تعویض هر يك از معتمدین هیأت اجرائی یا به طور کلی تشکیل مجدد هیأت اجرائی اقدام نماید ، تعویض بعضی اعضا و یا تغییر کل هیأت اجرائی حسب مورد طبق مواد (۳۲) و (۳۵) این قانون انجام خواهد شد .

ماده ۵۴ - در مواردی که طبق گزارشها و شکایات و اعتراضات واصله برای شورای نگهبان معلوم گردد که اعضای هیأتها نظارت از قوانین و مقررات تخلف نموده اند ، شورای نگهبان موظف است حسب مورد و متناسب با تخلفات انجام شده برخورد قانونی نماید .

ماده ۵۵ - هر يك از نامزدها به تنهایی یا چند نامزد مشترکاً می توانند به طریق زیر برای شعب اخذ رأی يك نفر نماینده به هیأت نظارت حوزه انتخابیه معرفی نمایند :

- الف - حوزه های دارای يك نماینده به ازای هر صندوق يك نماینده .
- ب - حوزه های دارای دو نماینده به ازای هر دو صندوق يك نماینده .
- ج - حوزه های دارای سه نماینده به ازای هر سه صندوق يك نماینده .
- د - حوزه های دارای چهار نماینده به ازای هر چهار صندوق يك نماینده .
- ه - حوزه های دارای پنج نماینده به ازای هر پنج صندوق يك نماینده .
- و - حوزه های دارای شش نماینده به ازای هر شش صندوق يك نماینده .

همچنین متناسب با تعداد نمایندگان هر حوزه انتخابیه به همان تعداد از صندوقها يك نماینده . این نمایندگان می توانند در محل شعب اخذ رأی حضور داشته باشند . چنانچه تخلفی در شعب اخذ رأی صورت گیرد بدون دخالت ، مراتب را به هیأتها اجرائی و نظارت بخش یا مراکز شهرستان کتباً اعلام خواهند نمود .

حضور نمایندگان هر يك از کاندیداها تا پایان اخذ رأی و شمارش آرا و تنظیم صورت جلسه بلامانع است . ممانعت از حضور نمایندگان کاندیداها در شعب اخذ رأی ممنوع بوده و جرم محسوب می گردد و متخلف به مجازات مقرر در ماده (۸۳) قانون محکوم خواهد شد .

- **تبصره -** حضور دیگر افراد به جز مسئولین (مسئولین و اعضای صندوقهای اخذ رأی ، ناظرین شورای نگهبان ، نمایندگان و بازرسان وزارت کشور ، نمایندگان نامزدها) در شعب اخذ رأی تحت هر عنوان که باشد ممنوع است و جرم محسوب می گردد . مأمورین انتظامی و مسئولین در صندوقهای اخذ رأی موظفند از حضور افراد غیر مسئول جلوگیری به عمل آورند . متخلفین به مجازات مقرر در ماده (۷۵) محکوم خواهند شد .

فصل ششم - تبلیغات

ماده ۵۶ - فعالیت تبلیغات انتخاباتی نامزدهای نمایندگی هشت روز قبل از روز اخذ رأی (مرحله اول و دوم) آغاز و تا بیست و چهار ساعت قبل از اخذ رأی ادامه خواهد داشت .

ماده ۵۷ - استفاده از هر گونه پلاکارد ، پوستر ، دیوار نویسی و کاروانهای تبلیغاتی و استفاده از بلندگوهای سیار در خارج از محیط سخنرانی و امثال آن باستثنای عکس برای تراکت و زندگی نامه و جزوه و همچنین سخنرانی و پرسش و پاسخ از طرف نامزدهای انتخاباتی و طرفداران آنان ممنوع می باشد . متخلفین از این ماده به سه تا سی روز زندان محکوم می گردند .

- **تبصره -** اعلام نظر شخصیتها در تأیید نامزدها به شرطی مجاز است که بدون ذکر عنوان و مسئولیت آنها باشد و مدرک کتبی مربوط به امضای آنان تسلیم هیأت اجرائی انتخابات شده باشد .

ماده ۵۸ - هیچ کس حق ندارد آگهی تبلیغاتی نامزدهای انتخاباتی را که در محلها مجاز الصاق گردیده در زمان قانونی تبلیغات پاره و یا معدوم یا مخدوش نماید و عمل مرتکب جرم محسوب می شود .

ماده ۵۹ - انجام هر گونه فعالیت تبلیغاتی از تاریخ اعلام رسمی اسامی نامزدها برای نامزدهای نمایندگی مجلس از صدا و سیما و میز خطابه نماز جمعه و یا هر وسیله دیگری که جنبه رسمی و دولتی دارد و فعالیت کارمندان در ساعات اداری و همچنین استفاده از وسایل و سایر امکانات وزارتخانه ها و ادارات ، شرکتهای دولتی و مؤسسات وابسته به دولت و شهرداریها و شرکتها و سازمانهای وابسته به آنها و نهادها و مؤسساتی که از بودجه عمومی (به هر مقدار) استفاده می کنند و همچنین در اختیار گذاشتن وسایل و امکانات مزبور ممنوع بوده و مرتکب مجرم شناخته می شود .

- **تبصره ۱ -** مؤسسات و نهادهایی که دارایی آنان از اموال عمومی است ، همانند بنیاد مستضعفان مشمول این ماده می باشند .
- **تبصره ۲ -** نشریات و مطبوعات متعلق به سازمانها ، وزارتخانه ها ، ادارات ، نهادها و مؤسسات یاد شده در متن این ماده ، حق تبلیغ برای نامزدهای انتخاباتی را ولو به صورت درج آگهی ندارند .

ماده ۶۰ - اعضای هیأت‌های اجرائی و نظارت انتخابات حق تبلیغ له یا علیه هیچ يك از داوطلبان انتخاباتی را نخواهند داشت .

ماده ۶۱ - الصاق اعلامیه ، عکس ، هرگونه آگهی تبلیغاتی بر روی علائم راهنمایی و رانندگی ، تابلوی بیمارستانها ، تابلوی مدارس و سایر مؤسسات آموزشی و تابلوهای منصوبه در معابر عمومی توسط بخش دولتی و وابسته به دولت و صندوقهای پست ، باجه های تلفن ، پستهای برق و تلفن ، تابلوها و املاک بخش خصوصی ، مگر با رضایت مالکین یا متصرفین ممنوع است و مأمورین انتظامی در صورت مشاهده چنین مواردی متخلفین را جلب و به منظور تعقیب قانونی به مقامات قضائی تحویل می نمایند . فرماندارها و بخشدارها نیز باید نسبت به امحای چنین اوراقی اقدام نمایند و استتکاف از این وظیفه جرم محسوب می گردد .

ماده ۶۲ - هرگونه آگهی و آثار تبلیغاتی باید قبل از شروع اخذ رأی از محل شعبه ثبت نام و اخذ رأی توسط اعضای شعب امحا گردد .

ماده ۶۳ - ستادهای تبلیغات انتخاباتی تنها در مراکز بخشها ، شهرها و شهرستانها دایر می گردد در شهرهای بزرگ در هر منطقه شهرداری يك محل به عنوان ستاد انتخاباتی می تواند دایر گردد . در مواردی که يك منطقه ، چند عنوان از عناوین فوق الذکر را داشته باشد در حکم يك عنوان می باشد .

- **تبصره ۱ -** ستاد تبلیغات انتخابات ، مرکزی است که فعالیتهای تبلیغاتی نامزدها ، مندرج در مواد فصل ششم این قانون در آن ساماندهی و انجام پذیرد .
- **تبصره ۲ -** تشکیل ستاد تبلیغات انتخاباتی بدون اعلام نشانی محل ستاد و نام مسئول آن به فرمانداری یا بخشدار ممنوع است .

ماده ۶۴ - مطبوعات و نشریات حق ندارند آگهی یا مطالبی علیه نامزدهای انتخاباتی درج کنند و یا برخلاف واقع مطلبی بنویسند که دال بر انصراف گروه یا اشخاصی از نامزدهای معین باشد و در هر صورت نامزدها حق دارند پاسخ خود را ظرف هجده ساعت پس از انتشار نشریه مزبور بدهند و آن نشریه مکلف به چاپ فوری آن طبق قانون مطبوعات می باشد . در صورتی که آن نشریه منتشر نشود مسئول آن باید با هزینه خود پاسخ نامزد را به نشریه مشابه دیگری ارسال دارد و آن نشریه مکلف به درج آن در اولین چاپ خود خواهد بود . انتشار این گونه مطالب در غیر مطبوعات نیز ممنوع است و نامزد معترض حق دارد نظر خود را منتشر نماید .

ماده ۶۵ - داوطلبان نمایندگی و طرفداران آنان به هیچ وجه مجاز به تبلیغ علیه داوطلبان دیگر نبوده و تنها می توانند شایستگی های خود یا داوطلب مورد نظرشان را مطرح نمایند و هرگونه هتک حرمت و حیثیت نامزدهای انتخاباتی برای عموم ممنوع بوده و متخلفین طبق مقررات مجازات خواهند شد

فصل هفتم - جرائم و تخلفات

ماده ۶۶ - علاوه بر جرائم مندرج در این قانون ارتکاب امور ذیل جرم محسوب می شود :

- خرید و فروش رأی .
- رأی گرفتن با شناسنامه کسی که حضور ندارد .
- تهدید یا تطمیع در امر انتخابات .
- رأی دادن با شناسنامه جعلی .
- رأی دادن با شناسنامه دیگری .
- رأی دادن بیش از یکبار .
- توصیه به نوشتن اسم کاندیدای معین در ورقه رأی توسط افراد متفرقه در محل اخذ رأی .
- اخلال در امر انتخابات .
- کم و زیاد کردن آرا یا تعرفه ها .
- تقلب در رأی گیری و شمارش آرا .
- تقلب و تزویر در اوراق تعرفه یا برگ رأی یا صورت جلسات .

- توصیه به نوشتن اسم کاندیدای معین در ورقه رأی از طرف اعضای شعبه اخذ رأی و ناظرین و بازرسان .
- تغییر و تبدیل یا جعل و یا ربودن و یا معدوم نمودن اوراق و اسناد تبلیغاتی از قبیل تعرفه و برگ رأی و صورت جلسات و تلکس و تلفنگرامها و تلگرافها .
- بازکردن و یا شکستن قفل محل نگهداری و لاک و مهر صندوقهای رأی بدون مجوز قانونی .
- جایجایی ، دخل و تصرف و یا معدوم نمودن اسناد انتخاباتی بدون مجوز قانونی .
- ایجاد رعب و وحشت برای رأی دهندگان یا اعضای شعب ثبت نام و اخذ رأی با اسلحه یا بدون اسلحه در امر انتخابات .
- دخالت در امر انتخابات با سمت مجعول و یا به هر نحو غیر قانونی .
- انجام یا عدم انجام هرگونه عملی که باعث مخدوش شدن رأی مردم از ناحیه اعضای شعبه اخذ رأی باشد از قبیل خودداری کردن از مهور نمودن برگ تعرفه یا شناسنامه یا انتقال صندوق اخذ رأی به غیر از محل آگهی شده .
- **تبصره -** چنانچه وقوع جرائم مندرج در این ماده موجب گردد که جریان انتخابات در يك یا چند شعبه ثبت نام و اخذ رأی از مسیر قانونی خود خارج شود و در نتیجه کلی انتخابات مؤثر باشد مراتب به وسیله وزارت کشور به منظور طرح در شورای نگهبان به هیأت مرکزی نظارت اعلام می گردد .

ماده ۶۷ - تشکیلات قضائی هر حوزه انتخابیه به منظور پیشگیری از وقوع جرم ، ضمن هماهنگی با ناظرین شورای نگهبان و هیأت اجرایی اقدامات لازم را در محدوده مقررات معمول میدارد .

- **تبصره -** از موقع ثبت نام تا پایان انتخابات احضار و بازداشت نامزدهای نمایندگی مجلس شورای اسلامی در رابطه با اتهامات قبل از نامزدی و یا تخلفات انتخاباتی ممنوع است مگر در مواردی که به نظر رئیس قوه قضائیه عدم بازداشت آنان موجب تضییع حق گردد و یا اخذ تأمین و تضمین لازم ممکن نباشد

فصل هشتم - شکایات و نحوه رسیدگی

ماده ۶۸ - هیأت‌های اجرایی مراکز حوزه های انتخابیه موظفند از تاریخ تشکیل هیأت اجرایی تا دو روز پس از اعلام نتیجه اخذ رأی انتخابات ، شکایات واصله را بپذیرند و حداکثر ظرف هفت روز از تاریخ دریافت شکایات در جلسه مشترک هیأت‌های اجرایی و نظارت حوزه انتخابیه به آنها رسیدگی نمایند .

- **تبصره ۱ -** کسانی که از نحوه برگزاری انتخابات شکایت داشته باشند ، می توانند ظرف هفت روز از تاریخ اخذ رأی شکایت مستند خود را به دبیرخانه شورای نگهبان نیز تسلیم دارند .
- **تبصره ۲ -** شکایاتی قابل رسیدگی خواهند بود که مشخصات شاکی یا شاکیان شامل نام ، نام خانوادگی ، نام پدر ، شغل ، نشانی کامل ، شماره تلفن (در صورت داشتن تلفن) و اصل امضای شاکی را داشته باشد .
- **تبصره ۳ -** در صورتی که شاکی بدون دلیل و مدرک کسی را متهم نماید و عمل شاکی عنوان افترا داشته باشد قابل تعقیب و پیگیری است .
- **تبصره ۴ -** طرح و بررسی شکایات در مورد افراد مجرمانه بوده و افشای آن ممنوع است .

ماده ۶۹ - شکایاتی که در جریان انتخابات به هیأت اجرایی تسلیم می شود مانع ادامه کار انتخابات نمی باشد .

ماده ۷۰ - هیأت اجرایی پس از بررسی شکایات و گزارشها چنانچه تشخیص دهد که امور انتخابات در يك یا چند شعبه از جریان عادی خارج شده و صحیح انجام نگرفته است ، با تأیید هیأت نظارت ، انتخابات يك یا چند شعبه مزبور را در صورتی که در سرنوشت انتخابات مؤثر نباشد ، باطل اعلام می نماید .

- **تبصره -** چنانچه ابطال همه و یا قسمتی از آرای يك یا چند صندوق اخذ رأی در تغییر سرنوشت انتخابات مؤثر باشد ، تصمیم با شورای نگهبان است .

ماده ۷۱ - کلیه شکایات مربوط به انتخابات ، قبل از ارسال پرونده انتخاباتی به مجلس توسط وزارت کشور به هیأت مرکزی نظارت ارسال و پس از آن ، پرونده عیناً به مجلس فرستاده خواهد شد .

- **تبصره -** شورای نگهبان موظف است کلیه شکایات مربوط به انتخابات را پس از صدور اعتبار نامه ها به مجلس ارسال دارد .

ماده ۷۲ - در صورتی که رسیدگی به شکایات هر يك از حوزه های انتخابیه منجر به توقف یا ابطال انتخابات گردد ، اعلام آن از رسانه های گروهی از اختیارات شورای نگهبان است .

▪ **تبصره -** توقف یا ابطال انتخابات در هر حوزه انتخابیه باید مستند به قانون و همراه با اسناد و مدارك معتبر و با رأی اکثریت مطلق اعضای شورای نگهبان باشد .

ماده ۷۳ - صدور اعتبارنامه منتخبین موکول به عدم ابطال انتخابات از طرف شورای نگهبان می باشد و شورای نگهبان در اسرع وقت نظر خود را درباره انتخابات اعلام می نماید و وزارت کشور موظف است بلافاصله دستور صدور اعتبارنامه را بدهد .

ماده ۷۴ - اعتبارنامه منتخبین به دستور وزارت کشور و با مهر و امضای اعضای هیأت اجرائی و هیأت نظارت در پنج نسخه (يك نسخه برای شورای نگهبان) ظرف مدت چهل و هشت ساعت تنظیم و صادر می گردد .

▪ **تبصره -** در صورتی که هريك از اعضای هیأتهای اجرائی و نظارت پس از اعلام نظر شورای نگهبان از امضای اعتبارنامه خودداری کنند ، متخلف از قانون محسوب و تا ده سال از عضویت در هیأتهای اجرائی و نظارت محروم خواهند شد و اعتبارنامه با امضای وزیر کشور و رئیس هیأت مرکزی نظارت بر انتخابات کشور معتبر خواهد بود

فصل نهم - مجازات

ماده ۷۵ - مجازات مرتکبین جرائم و تخلفات مقرر در بندهای (۱) ، (۲) ، (۳) ، (۴) ، (۵) ، (۶) ، (۷) و (۸) ماده (۶۶) تا سه ماه حبس یا يك میلیون (۱/۰۰۰/۰۰۰) تا پنج میلیون (۵/۰۰۰/۰۰۰) ریال جزای نقدی و هشت سال محرومیت از عضویت در هیأتهای اجرائی و نظارت و شعب اخذ رأی می باشد .

ماده ۷۶ - مجازات مرتکبین جرائم و تخلفات مقرر در بندهای (۹) ، (۱۰) ، (۱۱) ، (۱۲) ، (۱۳) ، (۱۴) ، (۱۵) و (۱۸) ماده (۶۶) از شش ماه تا دو سال حبس یا سه میلیون (۳/۰۰۰/۰۰۰) تا پانزده میلیون (۱۵/۰۰۰/۰۰۰) ریال جزای نقدی و حسب مورد به انفصال از خدمات دولتی از شش ماه تا دو سال و دوازده سال محرومیت از عضویت در هیأتهای اجرائی و نظارت و شعب اخذ رأی می باشد .

ماده ۷۷ - مجازات مرتکبین جرائم مقرر در بند (۱۶) ماده (۶۶) اعم از مباشر و یا معاون و یا تحريك کننده در صورتی که محار به صدق نکند همان مجازات مقرر در ماده (۶۱۷) قانون مجازات اسلامی می باشد .

ماده ۷۸ - مجازات مرتکبین جرائم مقرر در بند (۱۷) ماده (۶۶) علاوه بر مجازات مندرج در ماده (۵۵۵) قانون مجازات اسلامی ، دوازده سال محرومیت از عضویت در هیأتهای اجرائی و نظارت و شعب اخذ رأی می باشد .

ماده ۷۹ - مجازات تخلف از مقررات مواد (۱۱) ، (۲۴) ، (۳۴) ، (۴۰) ، (۵۳) و (۶۰) و تبصره های مربوط با رعایت مقررات قانون رسیدگی به تخلفات اداری عبارت است از کسر حقوق ، فوق العاده شغل و یا عناوین مشابه ، حداکثر تا يك سوم از يك ماه تا يك سال و یا انفصال موقت از يك ماه تا يك سال .

▪ **تبصره -** چنانچه مرتکب از کارکنان دولت نباشد از عضویت در هیأتهای اجرائی ، نظارت و شعب اخذ رأی برای مدت هشت سال محروم خواهد شد .

ماده ۸۰ - مجازات تخلف از مقررات مواد (۵۷) و (۵۸) پرداخت پانصد هزار (۵۰۰/۰۰۰) تا يك میلیون (۱/۰۰۰/۰۰۰) ریال جزای نقدی می باشد .

ماده ۸۱ - مجازات مرتکبین تخلف مندرج در صدر ماده (۵۹) و تبصره (۲) آن حبس از سه تا شش ماه یا جزای نقدی از دومیلیون (۲/۰۰۰/۰۰۰) تا ده میلیون (۱۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال می باشد و مجازات مرتکبین جرائم مندرج در قسمت اخیر ماده (۵۹) و تبصره (۱) آن همان مجازات مقرر در ماده (۵۹۸) قانون مجازات اسلامی خواهد بود .

ماده ۸۲ - مجازات تخلف از مقررات ماده (۶۱) از یکصد هزار (۱۰۰/۰۰۰) تا دو میلیون (۲/۰۰۰/۰۰۰) ریال جزای نقدی می باشد چنانچه مأمورین انتظامی و سایر مقامات و مسئولین موظف از انجام وظیفه مقرر در ذیل ماده (۶۱) استنکاف نمایند علاوه بر مجازات مقرر فوق به انفصال موقت از يك تا سه ماه محکوم می گردند .

ماده ۸۲ - مجازات مرتکبین تخلفات موضوع ماده (۶۴) علاوه بر کیفر مقرر در قانون مطبوعات ، جزای نقدی از يك ميليون (۱/۰۰۰/۰۰۰) تا پنج ميليون (۵/۰۰۰/۰۰۰) ريال می باشد . در صورتی که تخلف ارتكابی متضمن افترا و اهانت باشد مرتکب به مجازات مقرر در قانون مجازات اسلامی محکوم خواهد شد .

ماده ۸۳ - مجازات مرتکبین تخلف مقرر در تبصره ماده (۶۳) از پانصد هزار (۵۰۰/۰۰۰) تا دو ميليون (۲/۰۰۰/۰۰۰) ريال جزای نقدی می باشد .

ماده ۸۵ - مجازات مرتکبین تخلف از موضوع مقرر در صدر ماده (۶۵) جزای نقدی از پنجاه هزار (۵۰/۰۰۰) تا يك ميليون (۱/۰۰۰/۰۰۰) ريال می باشد .

ماده ۸۶ - در کلیه مواردی که مرتکب هر يك از تخلفات موضوع این قانون از داوطلبان نمایندگی باشند به حداکثر مجازات مقرر محکوم خواهد شد .

ماده ۸۷ - در اجرای صحیح اصل نود و نهم (۹۹) قانون اساسی و حفظ بی طرفی کامل ، ناظرین شورای نگهبان موظف اند در طول مدت مسئولیت خود ، بی طرفی کامل را حفظ نمایند و جانبداری ناظرین به هر طریقی از یکی از کاندیداها جرم محسوب می شود .

▪ **تبصره -** ناظرین شورای نگهبان در صورتی که مرتکب هر يك از جرائم مربوط به هیأت‌های اجرائی و یا هیأت‌های اخذ رأی شوند به مجازات جرائم مقرر در ماده (۶۶) و تبصره ماده (۵۳) برای این هیأت‌ها ، محکوم می گردند .

ماده ۸۸ - مجازات‌های این فصل به انواع مذکور در این قانون منحصر نبوده و قاضی در هر مورد می تواند متخلف را به مجازات مذکور در این قانون و یا مجازاتی که برای این تخلفات در کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی (تعزیرات و مجازات‌های بازدارنده) مصوب ۱۳۷۵/۲/۲ مقرر گردیده محکوم نماید

فصل دهم - تمهید مقدمات ، تشکیل و افتتاح مجلس شورای اسلامی

ماده ۸۹ - فرمانداران و بخشداران مرکز حوزه انتخابیه موظف اند پس از اعلام ستاد انتخابات کشور مبنی بر صدور اعتبار نامه منتخبین حداکثر ظرف چهل و هشت ساعت نسبت به صدور اعتبارنامه های نمایندگان مجلس شورای اسلامی حوزه انتخابیه اقدام و يك نسخه از آن را به منتخب یا نماینده وی که کتباً معرفی می شود و برای دریافت آن به فرمانداری یا بخشدار مرکز حوزه انتخابیه مراجعه نموده تحویل نمایند .

ماده ۹۰ - پس از آنکه اعتبارنامه های دو سوم مجموع نمایندگان مجلس شورای اسلامی واصل شد اداره کل قوانین مجلس شورای اسلامی مراتب را به منظور فراهم نمودن مقدمات افتتاح مجلس شورای اسلامی به استحضار وزیر کشور میرساند .

ماده ۹۱ - وزیر کشور پس از فراهم نمودن مقدمات افتتاح مجلس از نمایندگان منتخب دعوت می نماید تا در تهران حضور یابند . نمایندگان منتخب موظف اند ظرف پنج روز از تاریخ دعوت وزیر کشور خود را به اداره کل قوانین مجلس شورای اسلامی معرفی نمایند .

ماده ۹۲ - وزیر کشور موظف است در جلسه افتتاحیه مجلس شورای اسلامی گزارش انتخابات را به مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید .

ماده ۹۳ - آئین نامه اجرائی این قانون را وزارت کشور تهیه و با تصویب هیأت وزیران به اجرا می گذارد .

ماده ۹۴ - کسانی که به موجب قانون سابق انتخابات مجلس شورای اسلامی و قانون تغییر عنوان اعضای شوراهای اسلامی روستایی که به شهر تبدیل شده اند مصوب ۱۳۷۸/۵/۱۷ به جهت سمت و مقام خود ملزم به استعفا بوده و در موعد مقرر استعفا نموده اند می توانند در انتخابات دوره ششم مجلس شورای اسلامی داوطلب شوند ، همچنین کسانی که علاوه بر افراد فوق الذکر براساس این قانون ملزم به استعفا شده اند در صورتی می توانند در انتخابات دوره ششم مجلس شورای اسلامی داوطلب شوند که ده روز پس از تصویب و ابلاغ این قانون به رئیس جمهور استعفا بدهند .

این قانون پس از تصویب و ابلاغ به رئیس جمهور لازم الاجرا می گردد .

وزارت کشور موظف است بلافاصله پس از تصویب این قانون ، مراتب را به اطلاع عموم برساند . قانون فوق مشتمل بر نود و چهار ماده و هفتاد و پنج تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ هفتم آذرماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هشت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۸/۹/۹ به تأیید شورای نگهبان رسیده است .